

Toimittajalta.

1933 on kohonnut ikuisuuden yöstä. Toivorikkain mielin katselemme sen nuorekkaita piirteitä ja odotamme sen kirkkaista silmistä niitä kauniita lupauksia, joita hautaan mennyt vanha vuosi vei täyttämättä mukaansa. Toivotamme onnea toisillemme ja kaikkea hyvää vasta alkaneelle vuositapäleelle.

Älkäämme unohtako enkeliämme, Suomen kansallishaltiaa.

Suokoon uuden vuoden karma, että hän, enkelimme, saisi poistaa kätensä murheellisilta silmiltään, kätensä, joilla hän peitti kasvonsa kuolemansurussaan vuonna 1918. Suokoon karma, että veljet yli puolueiden raja-aitojen ojentaisivat kätensä toisilleen, alttiina kaikki palvelemaan isänmaan enkeliä ja hänen kanssaan kaikkia maapallon kansoja. Suokoon karma, että Suomen kansa kuuntelisi sen kuusen rauhan kuiskehia, jonka juurella asunto on.

*

Tahdon tässä luetella muutamia kirjateoksia, joista minulla on ollut iloa nyt joulun ja uuden vuoden aikoina.

Ensimmäisenä mainitsen suurjulkaisun *Finländsk Konst*, Samling Gösta Stenman, tekstin kirjoittanut Nils-Gustav Hahl, joka teos ilmestyi kirjakauppaan lokakuussa. Se käsittää 716 suurikokoista sivua kuvia ja tekstiä ja on luettelo niistä suomalaisista maalauksista ja veistoksista, jotka ovat kuuluneet tai kuuluvat Gösta Stenmanin kokoelmiin. Valikoima on itse asiassa niin runsas, että saamme hyvän historiallisen kuvan suomalaisista taitelijoista ja heidän taiteestaan viime kuluneen sadan vuoden aikana. Hienoja valokuvia on kirjassa kymmenittäin ja maisteli Hahlin elämäkerralliset tiedot taiteilijoista ja selitykset kokoelman tauluista ja veistoksista ovat lyhykäisyydessään niin asiallisen ytimekkäitä ja niin kirjallisen meheviä, että liikumme kuin galleriassa, jossa tekijät itse esittävät meille taideteoksiaan. Tämmöisestä kirjasta on Suomelle kunniaa kaikkialla, missä taidetta viljellään, ja Gösta Stenman on taasen piirtänyt nimensä kultakirjaimin kauneuden akaashisiin aikakirjoihin.

Jouluksi ilmestyi *Mystican* kustannuksella osa kauan odotettua kirjaa *Viisauden Mestarien kirjeitä* A. P. Sinnettille y. m. Suomennos käsittää kirjeet 26-76 englantilaisesta alkuteoksesta ja on kokonaisuudessaan se alkutekstin helppotajuinen ja kiintoisa osa, jota on nimitetty nimellä „koeaika ja tsheelakausi“.

Tämän suomennoksen ilmestyminen on ehdottomasti merkkitapaus teosofisen kirjallisuutemme historiassa. Toivottavasti se saavuttaa laajan lukijapiirin, niin että Mystica voi huoletta jatkaa jällellä olevien kirjeiden julkaisemista. Olen selaillut ja silmäillyt käsillä olevaa suomennosta. Vaikka se on minulle persoonallisesti raskaampaa lukemista kuin englanninkielinen alkuteksti, totean ilokseni ja mielihyväkseni, että käännös on huolella ja taidolla suoritettu. Eihän näitä mestarikirjeitä lueta kuin romaania, niin nerokkaasti kuin ovatkin kirjoitetut. Mutta viettää päivittäin joku hetki jalon ja viisaan ihmisen parissa on verraton nautinto puhumattakaan sen kasvattavasta merkityksestä. Mestarit Kuthuumi ja Moorja astuvat ilmi elävinä eteemme. Ja jos olemme kuvitelleet, että Mestarit eivät ole ihmisiä, saamme korjata ennakkokuvittelumme lukiessamme heidän omia kirjeitään. He ovat läpeensä inhimillisiä – ja samalla he ovat yli-ihmisiä, koska ovat vapautuneet ihmisten heikkouksista ja eläimellisistä vioista. Heidän inhimillisyytensä on valoisa ja lämmittävä.

Jouluksi ilmestyi myös L. Onervan kirja *Eino Leino* -biografia. En ole ehtinyt sitä kokonaan lukea, mutta kaikesta päättäen se on sangen arvokas ja ansiokas teos, joka antaa kauniin kuvan suuresta runoilijastamme. Minua tietysti kiinnosti, millä tavalla tekijä oli käsitellyt Eino Leinon suhdetta teosofiaan ja kiiruhdin lukemaan II osan XXIV lukua hänen Sunnuntai-ajastaan. Sitä lukiessani tunsin pettymystä. Ala-arvioidessaan teosofiaa tekijä ei ole kirkastanut Eino Leinon kunniaa: hän on vain osoittanut, ettei hänellä ole samaa syvää käsitystä siitä, mitä teosofia todellisuudessa on, kuin oli Eino Leinolla, joka kerran sanoi minulle nimenomaan: korkeinta työtä, mitä ihminen voi tehdä, on palvella totuuden Jumalaa kaikilla kyvyillään. Olin silloin häntä tervehtimässä sairaalassa Helsingissä, ja hän lisäsi: „katso, Pekka, minä tahtoisin tehdä teosofista työtä niin kuin sinä ja seistä sinun rinnallasi; mutta minun aikani ei vielä ole tullut: minun täytyy vielä pari vuotta naisia naurattaa . . . Mutta sitten . . .“ Hänen katseessaan oli huumoria, mutta se oli kuitenkin kuin ennustus hänen suustaan. Pari vuotta hän vielä eli, mutta „sitten“ jäi tulevaan ruumistukseen. Kerron tämän intiimin kohtauksen, koska soisin, ettei aliarvioitaisi Eino Leinon todella mystillis-teosofista hengen laatua. Tulevaisuudessa se luetaan hänelle ansioksi ja kunniaksi.

Lopuksi tahdon suosittaa muutamia kookkaita teoksia niille ruotsinkieltä taitaville ystäväilleni, jotka rakastavat hyvin kirjoitettua memoari- eli muistelmakirjallisuutta. Tarkoittamani teokset ovat: Alexandra Rachmanovan, nuoren venäläisen naisylioppilaan päiväkirja vuosilta 1915-1920, nimeltä *Studenten, kärlek, tjeka och död* – jännittävä, mieterikas, idealistinen; Annie Furuhjelmin *Människor och öden* ja Aino Ackté-Jalanderin *Kaukasiska år och politiska kristider*, General Bruno Jalanders minnen. Mielessäni pyörii myös ranskalaisen kirjailijan Constantin Photiadès'in teos *Les vies du comte de*

Cagliostro, joka on tieteellisen tarkka ja pätevä, puolueeton, mutta silti historiallisten tosiseikkojen pakotuksesta myötätuntoinen kahdeksannentoista vuosisadan kuuluisalle n. s. seikkailijalle, joka samalla kuitenkin oli suuri ihmisystävä.

*

Kulunut vuosi oli täynnä kaikenlaisia sensatsioneja, jotka enimmäkseen saivat alkunsa ulkokullatusta ahdasmielisyydestä ja suvaitsemattomuudesta. Ohjelman viimeisinä numeroina olivat Väinö Aaltosen kuvapatsaat eduskuntapalatsissa ja amerikkalainen näytelmä „Jumalan vihreät niityt“, jota aiotaan Suomessakin esittää.

Olin tilaisuudessa Tukholmassa näkemään tämän kappaleen, joka kuvaa kristittyjen neekerein käsitystä vanhasta testamentista, toisin sanoen Jumalasta ja taivaasta, maailman luomisesta, syntiinlankeemuksesta, vedenpaisumuksesta j. n. e. Alussa epäröin, mutta lopussa olin täydellisesti voitettu. Kappale on lapsellisen herttainen, uskonnollisen vakava ja opettava, ensiluokkaisen saarnan veroinen. Sitä ei voi katsella kyyneltymättä.

Käväsin äskettäin eduskuntatalossa. Ihailin ja ihmettelin sen komeutta: kuninkaallisen jalot ajatukset tässä viihtyvät, nöyrät sydämet tässä sykkivät, viisaat ja kokeneet astuvat näillä permannoilla ja nousevat näitä portaita! Iloitsin ja saavuin eduskuntasalin lehterille. Uteliaana katsoin Aaltosen kuvapatsaihin: mikä kauneuden puhdas maailma tuoksautti niistä vastaani! Rohkaisevina, kehoittavina, totuutta puhuvina seisoivat nuo patsaat edustajien silmien edessä – voimme sanoa: heidän ominatuntoinaan.

*

Monet ystävät muistivat minua taas jouluna, Tapaninpäivänä ja uutena vuotena onnentoivotuksillaan ja lahjoillaan, ja minä kiitän heitä sydämestäni tässä.

(Ruusu-Risti 1933 Tammikuu N:o1, s. 1-4)